

RUIM BAAN SPORTVISSERIJ OP MARKERMEER EN IJMEER

**Werkmaatschappij
Markermeer - IJmeer**
Natuurlijk ontwikkelen

De ecologische kwaliteit van het Markermeer en IJmeer moet omhoog, zodat recreatie in de vorm van onder meer sportvisserij weer een kans krijgt.

Het Markermeer en IJmeer zijn twee wateren in de noordelijke Randstad die zowel uit ecologisch als toeristisch-recreatief oogpunt van groot belang zijn. De ecologische neergang die al jaren gaande is, vormt een belemmering voor de recreatieve ontwikkeling en moet worden gestopt. Roelof Balk is directeur van de Werkmaatschappij Markermeer IJmeer die de gewenste ommekeer begeleidt. Hij ziet in dit proces veel perspectief voor de sportvisserij.

TEKST JORAN BAL FOTOGRAFIE ROB BUITER

Tot enige jaren geleden was het Markermeer gereserveerd voor de aanleg van de laatste IJsselmeerpolder, de Markerwaard. In 2006 viel echter het besluit om het Markermeer niet in te polderen. Vanaf toen wordt er al gekeken naar hoe precies om te gaan met het Markermeer en het IJmeer. “Bij het maken van plannen zijn er een paar punten van aandacht”, zegt Roelof Balk. “Zo is het waterrijke en gevarieerde landschap van deze twee aaneengesloten meren een belangrijke natuurlijke zone in het noordelijke deel van de Rand-

stad. Ook maken de meren deel uit van het Europese netwerk van beschermde natuurgebieden. Maar de natuur staat er niet goed voor. Daardoor mag er ook niet ontwikkeld worden in het gebied. Aan de andere kant zorgt de aanhoudende groei van de noordelijke Randstad voor een toenemende behoefte aan recreatief gebruik, waardoor de natuurkwaliteit verder onder druk komt te staan.”

OPKIKKER ECOSYSTEEM

Daarom is er een masterplan ontwikkeld dat op drie pijlers steunt. Balk: “Er

zijn plannen gemaakt op de gebieden van ecologie, infrastructuur en wonen en werken en voor ieder deelgebied is een werkmaatschappij opgericht. Daarbij mogen de plannen elkaar niet in de weg zitten, maar moeten ze elkaar juist versterken. De ecologische kwaliteit is daarbij leidend. Die moet omhoog, zodat het ecosysteem zichzelf in stand kan houden.” Dat is nu niet het geval. Het water is door rondwervend slib sterk vertroebeld. De verslechterde waterkwaliteit zorgt ervoor dat vissen en vogels het moeilijk hebben en sterk achteruit zijn gegaan; zowel in aantal als qua verscheidenheid aan soorten. “De belangrijkste maatregelen die we willen nemen zijn het tegengaan van de slibwerveling door de aanleg van golfbrekers, het creëren van geleidelijke land-waterovergangen en een goede ecologische verbinding tussen Markermeer en IJsselmeer. Zo wordt het water helderder, krijgen planten weer een kans en ontstaan er paai- en opgroeigebieden voor de vis.”

PASSENDE RECREATIE

In samenhang met de hiervoor geschetste natuurverbetering, wil de werkmaatschappij ook de waterrecreatie ruimte bieden voor ontwikkeling. “Nu zit er nog een rem op het aantal watersportgebieden, maar door bij het ontwerp van de plannen goed na te denken over de mogelijkheden is er een hoop mogelijk”, zegt Balk. “Daarbij kun je denken aan zonerings van gebieden en het ontwikkelen van passende recreatie. Dus op bepaalde plekken geen jetski’s maar wel kano’s of fluisterbootjes toestaan.” Ook de sportvisserij is volgens Balk een vorm van passende recreatie. “De hengelsport is juist een van de recreatieve pijlers omdat het heel goed samengaat met natuurontwikkeling. Sterker nog: natuurontwikkeling is juist noodzakelijk voor de ontwikkeling van recreatie in de vorm van sportvisserij.” Dat moet dan wel in een goede afstemming met de beroepsvisserij. “De sportvisserij op het Markermeer en IJmeer is sinds de jaren ’70 enorm afge-

nomen door de ontwikkeling van het slib, maar ook door klimaatverandering en de hoge druk van de beroepsvisserij. Het verbeteren van het toekomstperspectief van de beroepsvisserij in het Markermeer en IJmeer is dan wellicht ook een brug te ver.”

SPORTVIS POTENTIEEL

“Nu we goed in beeld hebben welke natuurmaatregelen we willen gaan nemen, is het zaak om precies uit te zoeken wat dit voor de sportvisserij betekent. Daar zit economische potentie in. We zijn er nu mee bezig om dat te kwantificeren. De uitkomsten daarvan verwachten we in de loop van september (deze waren bij het ter perse gaan van dit blad nog niet bekend – red). De centrale vraag is hoe aantrekkelijk de sportvisserij in dit gebied kan zijn?” Daar hebben Balk en de zijnen hoge verwachtingen van. “Je moet niet vergeten dat er in de jaren ’70 per jaar maar liefst 60.000 tot 70.000 sportvissers in het Markermeer en IJmeer visten. Daar zijn er nu nog maar 6.000 van over – en dan druk ik me nog bijzonder positief uit. Terwijl de sportvisserij in de afgelopen jaren zeker niet minder populair is geworden. Bovendien denken we dat er ook vanuit het buitenland potentie is om mensen hier heen te laten komen voor een visvakantie. Daarbij hebben we voor voorbeelden gekeken naar Scandinavische landen. Zoiets als het sportvisterisme naar het Deense eiland Funen moet hier ook mogelijk zijn. Dat

lijkt onder de huidige omstandigheden misschien wat hoog gegrepen, maar in het licht van de nieuwe ontwikkelingen ligt het eigenlijk zeer voor de hand.”

KANSEN IN BEELD

Om de sportvisserijpotentie van het Markermeer en IJmeer in beeld te brengen, werkt de Werkmaatschappij Markermeer IJmeer samen met Sportvisserij Nederland. Balk: “Zij hebben de kennis om de ecologische kant van het verhaal te vertalen naar de recreatieve impuls die we voor ogen hebben. Welke vissoorten mogen we in de toekomst bijvoorbeeld (weer) verwachten? Hoeveel tijd is hiervoor nodig en kan dit proces mogelijk versneld worden? Heeft de sportvisser hier belangstelling voor en wat besteden ze dan? We zijn heel benieuwd welke recreatieve mogelijkheden er voor de sportvisserij bestaan binnen het gestelde ecologische kader. Een aantal experts die we hebben ingeschakeld gaan dit voor ons in beeld brengen.” Nu het masterplan voor een toekomstbestendig ecosysteem er ligt, is het aan de politiek om te besluiten hoe een en ander precies wordt aangepakt en in de praktijk gebracht. Balk: “Het masterplan is de basis voor de ontwikkeling van het Markermeer en IJmeer, maar het nieuwe kabinet moet gaan besluiten hoe en in welk tempo we aan de slag kunnen gaan. Wat ons betreft is het nu tijd om te investeren in een veerkrachtig natuursysteem dat ook ruimte biedt aan recreatie; onder meer in de vorm van sportvisserij.”

Bij wijze van experiment zijn rifballen geplaatst waarop driehoeksmosselen kunnen groeien. De mosselen filteren algen en ander zwevend stof uit het water, dat hierdoor helderder wordt. Heldere omstandigheden maken groei van waterplanten mogelijk. Verder bieden de rifballen beschutting aan jonge vis.